

Ana səhifə / Təhsil / ÜMUMİ / Xəbərsiz dərslənmə mümkündür? – Qaydalar açıqlandı

ÜMUMİ

Xəbərsiz dərslənmə mümkündür? – Qaydalar açıqlandı

Məziyyə Kazımzadə

🕒 12 Fevral, 2026 – 15:32

Təhsil müəssisələrində tədrisin keyfiyyətinin izlənməsi və müəllimlərin peşəkar fəaliyyətinə dəstək məqsədilə tətbiq olunan mexanizmlərdən biri də dərslənmə prosesidir.

Dərslənmələrin təşkili, keçirilmə qaydaları, müşahidə meyarları və nəticələrin tətbiqi ilə bağlı müəllimləri maraqlandıran çoxsaylı suallar mövcuddur.

fəaliyyətinin sistemli şəkildə müşahidə olunması, bu müşahidələrə əsaslanan təhlilin aparılması və müəllimə inkişafyönümlü rəy verilməsi prosesi olduğunu bildirib:

“Dərslənmənin əsas məqsədi müəllimin peşəkar inkişafını dəstəkləmək, tədrisin keyfiyyətini artırmaq və məktəbdə davamlı öyrənmə mühiti formalaşdırmaqdır.

Dərslənmə nəzarət mexanizmi kimi deyil, müəllimin inkişafını təşviq edən peşəkar dəstək aləti kimi tətbiq olunur. Bu proses müəllimin güclü tərəflərini üzə çıxarmaq, inkişaf ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək və ehtiyac əsaslı metodik dəstəyin planlaşdırılmasına şərait yaratmaq məqsədi daşıyır”.

Dərslənmə zamanı müəllimə əvvəlcədən xəbər verilir?

Şöbə müdiri qeyd edir ki, dərslənmənin keçirilmə tezliyi və vaxtı məktəbin illik fəaliyyət planına, inkişaf prioritetlərinə və müəyyən edilmiş ehtiyaclara uyğun şəkildə planlaşdırılır: “Bu proses məktəblərdə tətbiq olunan metodik xidmət mexanizmlərinə uyğun olaraq fərqli formada təşkil olunur.

Metodik xidmətin icra edildiyi ümumi təhsil müəssisələrində dərslənmə prosesi Müəllim İnkişaf Portalı vasitəsilə həyata keçirilir. Portal üzərindən aparılan dərslənmələr əvvəlcədən planlaşdırılır və müəllimə öncədən məlumat verilir. Dərslənmənin tarixi, fənni və müşahidənin məqsədi əvvəlcədən müəyyən olunur və müəllim bu barədə vaxtında

Müəllim İnkişaf Portalı yalnız metodik xidmətin icra edildiyi məktəblərdə tətbiq olunur. Metodik xidmətin icra edilmədiyi digər ümumi təhsil müəssisələrində isə dərslənmə məktəbin daxili fəaliyyət planına və mövcud normativ çərçivəyə uyğun şəkildə təşkil edilir. Bu hallarda da əsas yanaşma dərslənmə haqqında müəllimin məlumatlandırılması və prosesin inkişafyönlü məqsədlərlə aparılmasıdır”.

“Dərslənmənin məqsədi müəllimi qəfil vəziyyətdə yoxlamaq deyil”

S.Balayevanın sözlərinə görə, dərslənmə zamanı məqsəd müəllimin “ideal dərslənmə” təqdim etməsi deyil, onun real tədris praktikasını müşahidə etməkdir: “Dərslənmənin məqsədi müəllimi qəfil vəziyyətdə yoxlamaq deyil, onun gündəlik tədris praktikasını peşəkar meyarlar əsasında müşahidə etmək, inkişaf ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək və uyğun metodik dəstək mexanizmlərini formalaşdırmaqdır. Öncədən məlumat verilməsi dərslənmə obyektivliyini aradan qaldırmır, əksinə, rəyvermə və reflektiv müzakirə üçün daha sağlam zəmin yaradır. Burada diqqət edilməli digər bir məsələ də vardır. Müəllimlərin dərslənmə barədə əvvəlcədən məlumatlandırılması onların dərslənmə nümayiş xarakterli və ya şablon formada keçməsi demək deyil. Əksinə, müəllimlərlə aparılan görüşlərdə xüsusi olaraq vurğulanır ki, dərslənmə zamanı məqsəd “ideal dərslənmə” təqdim etmək deyil, müəllimin real tədris praktikasını müşahidə etməkdir.

hazırlanmış, şablon və ya nümayiş məqsədli dərslər deyil, adi dərslər prosesində tətbiq etdikləri yanaşmaları təqdim etmələri gözlənilir.

Bu yanaşma həm dərslənmənin obyektivliyini qoruyur, həm də verilən rəy və tövsiyələrin real dərslər şəraitinə uyğun, faydalı və tətbiqolunan olmasına imkan yaradır. Beləliklə, müəllim əvvəlcədən məlumatlı olsa da, dərslənmə prosesi təbii, real və inkişafyönlü məzmun daşıyır”.

“Xəbərsiz dərslənmə yalnız zəruri hallarda tətbiq edilə bilər”

Şöbə müdiri bildirib ki, müəllimə əvvəlcədən xəbər verilmədən dərslənmə yalnız zəruri hallarda tətbiq edilə bilər və bu zaman etik davranış prinsiplərinə ciddi şəkildə əməl olunur: “Proses zamanı müəllimin psixoloji rahatlığı, peşəkar hörmət mühiti və iş şəraiti əsas götürülür. Müəllim əsaslandırılmış səbəb olduqda dərslənmənin vaxtının dəyişdirilməsini xahiş etmək hüququna malikdir və bu, normal peşəkar yanaşma kimi qəbul olunur.

Bu yanaşmada əsas məqsəd müəllimi çətin vəziyyətə salmaq və ya nəzarət mexanizmi tətbiq etmək deyil. Əsas məqsəd məktəbdə peşəkar öyrənmə mühitini təmin etmək, dərslər prosesinin real gedişini anlamaq və mövcud tədris praktikalarını olduğu kimi görməkdir. Dərslənmə vasitəsilə real dərslər fəaliyyəti müşahidə olunur və bu müşahidələr əsasında dərslənmənin mahiyyəti həm müəllimlər, həm də dərslənməni aparan tərəflər üçün aydın şəkildə formalaşır.

Beləliklə, dərslənmə prosesi müəllimdə narahatlıq yaradan yoxlama deyil, real tədris vəziyyətinin dərk edildiyi, qarşılıqlı anlaşmaya və inkişafyönlü yanaşmaya əsaslanan peşəkar fəaliyyət kimi həyata keçirilir”.

Dərslənmə aparılacaq müəllim və fənn necə müəyyən olunur?

Dərslənmə prosesinin bütün müəllimləri əhatə edə bilən sistemli mexanizm kimi nəzərdə tutulduğunu nəzərə çatdıran müsahibimiz qeyd edib ki, seçim zamanı yeni fəaliyyətə başlayan müəllimlər, müəyyən inkişaf ehtiyacları aşkar edilən hallar və ya məktəbin ümumi inkişaf məqsədləri nəzərə alınmalıdır: “Bu proses yalnız zəif nəticə göstərən müəllimlərlə məhdudlaşdırılmır”, – deyərək o qeyd edib.

Dərslənmə zamanı qiymətləndirmə hansı meyarlar əsasında aparılır?

S.Balayeva vurğulayıb ki, dərslənmə zamanı qiymətləndirmə əvvəlcədən müəyyən edilmiş meyarlar əsasında aparılır: “Dərslənmə məktəb rəhbərliyi (direktor və direktor müavinləri), metodik xidmət üzrə mütəxəssislər, o cümlədən məktəbdaxili və aparıcı metodistlər tərəfindən həyata keçirilə bilər. Metodistlər pedaqoji müşahidə, təhlil və rəyvermə bacarıqlarına malik, bu sahədə təlim keçmiş peşəkar şəxslər olmalıdırlar. Onların əsas funksiyası qiymətləndirmə aparmaq deyil, müəllimə metodik və peşəkar dəstək göstərməkdir.

Bu zaman qiymətləndirmə əvvəlcədən müəyyən edilmiş, açıq və standart meyarlar əsasında aparılır. Müşahidələr konkret faktlara söykənir və şəxsi münasibətlərə əsaslanmır. Standart müşahidə formaları, məhdud sayda fokuslanmış meyarlar və əsaslandırılmış yazılı rəy mexanizmləri subyektiv yanaşmanın qarşısını almağa xidmət edir. Müəllim dərslənmə nəticələri ilə razılaşmadıqda, rəyin izahını tələb etmək və ya nəticələrə yenidən baxılması üçün müraciət etmək hüququna malikdir. Bu proses qarşılıqlı anlaşma, dialoq və peşəkar müzakirə əsasında həyata keçirilir.

Ümumiyyətlə, dərslənmə nəticələri müəllimin reputasiyasını və iş vəziyyətini risk altına qoymaq məqsədi daşmır. Zəif nəticə aşkar edildikdə əsas yanaşma cəza tədbirləri deyil, inkişaf planının hazırlanması, metodik dəstək və izləmə mexanizmlərinin tətbiqidir. Yüksək nəticə göstərən müəllimlər isə peşəkar inkişaf, təcrübə paylaşımı və tanınma imkanları

Təqlər:

Dərsdinləmə

sinif

şagird

müəllim

Məziyyə Kazımzadə

Şərhlər

Ad

Ad

E-poçt

E-poçt

Şərh

Şərhinizi yazın...

Şərh göndər

Yəqin ki, (2)

Aytən

Müəllimlər üçün daima müzakirə məsələsi olan mövzuya toxunduğunuz üçün təşəkkür edirəm!

8 ay əvvəl

↩ Cavabla

👍 Like (1)

Həcər

Öyrədici məlumatlar üçün təşəkkür edirəm

8 ay əvvəl

↩ Cavabla

👍 Like (0)

Oxşar yazılar

Kurikulum layihə deyil, tədris prosesinin təşkili üçün plan və bələdçidir

1 Oktyabr, 2026

Qonşuluqda yanan ağac məktəbə elektrik verilişində qısa fasilə yaratdı

28 Sentyabr, 2026

Müəllim-şagird münasibətində balans necə qurulmalıdır?

9 Oktyabr, 2026

Məktəblərdə geyim formalarına dair monitorinqlər təşkil ediləcək

9 Oktyabr, 2026

Müəllimlərin iş yerinin qarşılıqlı dəyişdirilməsi prosesi davam edir

8 Oktyabr, 2026

Elektron gündəliklər təhsildə nələr dəyişir?

8 Oktyabr, 2026

Ən çox oxunanlar

Nazir təhsil işçilərini təltif etdi – SİYAHİ

3 Oktyabr, 2026

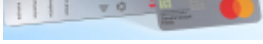
25 ildən sonra Azərbaycana qayıtdı

23 Sentyabr, 2026

Müəllimlərin geyim tələbləri ilə bağlı QƏRAR

6 Oktyabr, 2026

Bu şagirdlərin valideynləri təltif olunacaqlar

25 Sentyabr, 2026

Önə çıxanlar

Bu universitetlərin məzunları iş tapmaqda çətinlik çəkirlər

19 Yanvar, 2026

Hansı ixtisas məzunları daha asan iş tapır?

19 Yanvar, 2026

Ənənəvi təhsil modeli yetərli deyil – **Dünya İqtisadi Forumu**

19 Yanvar, 2026

Bu kollecə yeni direktor təyin olunub

16 Yanvar, 2026

25 yaşında 3 peşə – **Elvira Rəfizadənin uğur yolu**

16 Yanvar, 2026

Yenidən Ağdamdayıq: Xıdırlıda məktəbə gedən ilk balacalar – **REPORTAJ**

16 Yanvar, 2026

Səsvermə

Tədris prosesində süni intellektdən istifadə edirsinizmi?

☐ Süni intellekt tədris prosesinə mane olur

Səs verin

Nəticələrə bax

Saytımızda nələri daha çox görmək istəyərdiniz?

☐ Uğur hekayələri

☐ Tənqidi yazılar

☐ Xəbərlər

☐ Müsahibə və reportajlar

Səs verin

Nəticələrə bax

Ən son xəbərləri, yeniləmələri və xüsusi təklifləri birbaşa gələnlər qutunuzda əldə etmək üçün abunəçilər siyahısına qoşulun

E-poçt

Abunə ol

Müəllif hüquqları qorunur. Məlumatdan istifadə edərkən hiperlinklə istinad olunmalıdır.